

Dosarul nr.2rc-43/2023

2-21151702-01-2rc-04052023

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. D. Bosîi)

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. G. Vavrin, N. Bondarenco, I. Dănăilă)

DECIZIE

21 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând recursul declarat de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 martie 2023 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respinsă cererea privind repunerea în termen a apelului, depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc și a fost restituită cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 13 octombrie 2021, Întreprinderea Mixtă „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 mai 2022 a Judecătoria Cahul, sediul Central, a fost admisă acțiunea depusă de Întreprinderea Mixtă „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni și a fost încasată în mod solidar de la Societatea cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc, în beneficiul Întreprinderii Mixte „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni, datoria în sumă de 169 015 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 50 070,45 de lei (f.d. 84, 95-98).

La 29 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 10 mai 2022 a Judecătoria Cahul, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu restituirea cauzei spre re judecare în prima instanță. Totodată, apelantul a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, invocând că hotărârea din 10 mai 2022 a Judecătoria Cahul, sediul Central i-a fost comunicată la 06 octombrie 2022 (f.d. 91-92,94).

La 16 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc a depus cerere de apel suplimentară împotriva hotărârii din 10 mai 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, solicitând repunerea în termen, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii sau cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 109-113).

Prin încheierea din 28 martie 2023 a Curții de Apel Cahul, a fost respinsă cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc privind repunerea în termen a cererii de apel, a fost restituită cererea de apel declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc, din motiv că instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen și a fost remisă apelanților cererea de apel, împreună cu înscrisurile anexate (f.d. 151-157).

La 25 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice și prin intermediul oficiului poștal, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 28 martie 2023, solicitând admiterea recursului, cu repunerea în termenul de prescripție, casarea încheierii instanței de apel, cu repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea cauzei Curții de Apel Cahul pentru examinarea cererii de apel în fond (f.d. 162-165, 168-172, 174).

În motivarea recursului administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc, a indicat că hotărârea din 10 mai 2022 i-a fost adusă la cunoștință la 06 octombrie 2022, în legătură cu ce a considerat că este motivat în repunerea în termenul de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe.

De asemenea, a indicat că nu a fost prezent în ședința instanței de apel, dar a depus cerere privind amânarea ședinței de judecată a instanței de apel, din motiv de boală, care a fost respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat încheierea contestată la 28 martie 2023. Administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc a făcut cunoștință cu actele cauzei, inclusiv cu încheierea instanței de apel, la 07 aprilie 2023 (f.d. 159).

Prin urmare, recursul depus de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc, prin intermediul oficiului poștal la 25 aprilie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 28 martie 2023 a Curții de Apel Cahul, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 10 mai 2022 a Judecătoriai Cahul, sediul Central a fost admisă acțiunea depusă de Întreprinderea Mixtă „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni și a fost încasată în mod solidar de la Societatea cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc, în beneficiul Întreprinderii Mixte „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni, datoria în sumă de 169 015 de lei și cheltuielile de judecată în mărime de 50 070,45 de lei (f.d. 84).

La 29 octombrie 2022, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc a depus cerere de apel, solicitând totodată, repunerea în termen a cererii de apel (f.d.91-92).

Curtea de Apel Cahul prin încheierea din 28 martie 2023 a respins cererea Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și a lui Vladimir Godovaniuc cu privire la repunerea în termen a apelului și a restituit cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal (f.d.151-157).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În accepțiunea art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu prevederile art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștea sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara

termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așadar, art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că, începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

La caz, termenul de contestare a hotărârii din 10 mai 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a început a curge din ziua imediat următoare pronunțării și anume din 11 mai 2022 și a expirat la 09 iunie 2022.

Societatea cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc și-au exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la 29 octombrie 2022, după expirarea termenului. Totodată, recunoscând omiterea termenului, au solicitat repunerea în termen, menționând că hotărîrea primei instanțe a fost adusă la cunoștință la 06 octombrie 2022.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Din materialele dosarului rezultă că, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc a depus cerere de amânare a ședinței de judecată a primei instanțe din 20 decembrie 2021, ora 14.00, astfel a cunoscut despre acțiunea intentată în instanța de judecată de către Întreprinderea Mixtă „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni (f.d. 54). În ședința de judecată a primei instanțe din 10 februarie 2022, Vladimir Godovaniuc a fost prezent, precum și reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Alexei Rotarciuc, ultimul a solicitat amânarea ședinței pentru a face cunoștință cu materialele cauzei și pentru a întocmi referință, ședința de judecată fiind amînată pentru data de 10 mai 2022, ora 12.00 (f.d. 80).

Prin urmare, Vladimir Godovaniuc, cît și reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Alexei Rotarciuc au cunoscut despre ședința de judecată a primei instanțe din 10 mai 2022, însă nu s-au prezentat, fiind pronunțat dispozitivul hotărîrii în absența pîrîților. Vladimir Godovaniuc nu a indicat ce l-a împiedicat să se adreseze instanței de judecată pentru a primi copia dispozitivului hotărârii, acest drept fiind exercitat abia la 06 octombrie 2022.

Mai mult ca atît, la 10 mai 2022, instanța de judecată a publicat hotărîrea judecătorească (dispozitivul hotărîrii) pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată. Astfel, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc, cunoscînd despre ședința de judecată din 10 mai 2022, a avut posibilitatea de a cunoaște în timp util despre soluția instanței de judecată și să se conformeze normelor legale pentru înregistrarea căii de atac.

În aceste circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată temeinicia concluziei instanței de apel privind omiterea nejustificată de către

administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc a termenului de contestare cu apel a hotărârii din data de 10 mai 2022 a Judecătorei Cahul, sediul Central. Or, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc trebuia să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei și să depună apelul în termen.

În conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art.61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Sub acest aspect, conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În urma celor relatate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc, din motivul depunerii în afara termenului legal, or, neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu referire la acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului, or, aducerea la cunoștință a dispozitivului hotărârii la 06 octombrie 2022 nu constituie motiv întemeiat de repunere în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte.

Astfel, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-

ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild”, Vladimir Godovaniuc.

Se menține încheierea din 28 martie 2023 a Curții de Apel Cahul, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă „Vinia Traian” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maxbuild” și Vladimir Godovaniuc cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos